

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevan asetuksen muuttamisesta

- AMKE ei kannata asetusluonnokseen sisältyviä kelpoisuusehtojen kiristyksiä.
- AMKE esittää, että sosiaali- ja terveysalan opettajien kelpoisuusehdot yhdenmukaistetaan muiden alojen opettajien kelpoisuusehtojen kanssa tai vaihtoehtoisesti tutkintoluetteloa on karsittava olennaisesti vastaamaan otsikon määrittelyä.
- AMKE kannattaa esitettyjä siirtymäsäännöksiä pienin täydennyksin.

2 § Rehtorin kelpoisuus

Uuden ammatillisen koulutuksen lain muotoilut huomioivat rehtorin aseman lausunnolla olevaa asetusluonnosta paremmin. Lain (531/2017) 118 pykälässä todetaan, että oppilaitoksella on ”toiminnasta vastaava rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja, joka täyttää rehtorille säädetyt kelpoisuusvaatimukset”.

Jotta asetus olisi yhdenmukainen lain kanssa, AMKE esittää, että asetuksen 2 § muutetaan kuulumaan: ”Ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista tarkoitettusta toiminnasta vastaavaksi rehtoriksi *tai muuksi toiminnasta vastaavaksi johtajaksi* on 1 momentin 3 kohdasta poiketen kelpoinen...”. Näin muotoiltuna asetus olisi yhdenmukainen lain kanssa.

Ammatillisen koulutuksen oppilaitoksen johtajan, rehtorin tehtävä poikkeaa tehtäviltään ja vastuultaan peruskoulun ja lukion rehtorin tehtävästä. Pidemmällä aikavälillä AMKE pitää välttämättömänä kelpoisuusehtojen uudistamista tämä näkökulma huomioiden. Nyt esitetyt muutokset kiristävät rehtorien kelpoisuusehtoja nykyisestä.

13 a § Sosiaali- ja terveysalan opettajien kelpoisuusehdot

AMKE esittää, että sosiaali- ja terveysalan opettajien kelpoisuusehdot yhdenmukaistetaan muiden alojen opettajien kelpoisuusehtojen kanssa.

Koulutusalojen poistumisen jälkeen säädökseen on luetteloitu tutkinnot, joihin pykälää esitetään sovellettavaksi. AMKEN näkemyksen mukaan luettelo sisältää myös muita kuin sosiaali- ja terveysalan tutkintoja. Erityisesti humanistisen ja kasvatusalan tutkinnot eivät kuulu tähän kokonaisuuteen. Toisin

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lausunto 13.12.2017
OKM/50/010/2017

kuin muistiossa väitetään, näiden osalta kelpoisuusehdot kiristyvät, jos asetus annetaan esitetyssä muodossa. AMKE ei hyväksy kelpoisuusehtojen tiukentamista. Luettelointi merkitsee myös, että jatkossa tutkintojen lisääntyessä, poistuessa tai muuttuessa myös asetustekstiä on muutettava.

Valmistelumuistiosta selviää luetteloinnin osalta myös muita ongelmia. Luonnoksen mukaan uutta 13 a pykälää sovellettaisiin kasvatusta- ja ohjausalan ammattitutkintoon, mutta kasvatusta- ja ohjausalan perustutkintoa ja erikoisammattitutkintoa opettavat eivät olisi mukana 13 a §:n soveltamisalassa. Muistiossa tätä perustellaan sillä, ettei perustutkinnossa ja erikoisammattitutkinnossa yhdisty tutkintoja, joiden opettajien kelpoisuusvaatimukseen voimassa olevan asetuksen 13 §:n 3 momenttia on sovellettu. Käytännössä siis samalla ammattialalla ammattitutkintoa ei ole kelpoinen opettamaan samoilla edellytyksillä kuin erikoisammattitutkintoa ja perustutkintoa. Koulutuksen järjestäjälle tämä on ongelmallista henkilöstön joustavan käytön sekä tutkinnon osien lisääntyvän ristiin suorittamisen näkökulmasta.

Myös pykälään sisältyvä vaatimus sosiaali- ja terveysalan tutkintoihin perinteisesti liittyvästä oikeudesta harjoittaa terveydenhuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä johtaa kelpoisuusehtojen tiukennuksiin. Opetus toteutetaan kentällä usein monialaisesti. Asetusta voidaan tulkita niin, että esimerkiksi liikuntafysiologiaan pätevöitynyt liikunnanopettaja tai sosiaalityön palvelunohjausta sosiaalityön taustalla opettava opettaja eivät enää olisi kelpoisia arvioimaan opiskelijaa.

AMKE huomauttaa, että humanistiselle alalle aikaisemmin kuuluneita romanikulttuurin ohjaajan ammattitutkintoa ja lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkintoa opettamaan kelpoisille ei ole määritelty siirtymäsäännöstä. Tämä siis tarkoittaa käytännössä sitä, etteivät esimerkiksi aiemmin lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkintoa opettamaan kelpoiset kasvatustieteen kandidaatit olisi enää kelpoisia yhdistettyyn ammattitutkintoon.

13 d § Ammatillisten tutkinnon osien opetuksen antaminen ilman pedagogisten opintojen suorittamista

Asetuksen pykälän 13 d § Ammatillisten tutkinnon osien opetuksen antaminen ilman pedagogisten opintojen suorittamista viittaa ainoastaan 13 §:n 1 momentin 2 kohtaan. Ilmeisesti, kun voimassa olevan asetuksen 13 § on jaettu esityksessä useammaksi pykäläksi, on asiayhteys ko. säädöskohtaan samalla katkennut.

14 § Yhteisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus

Yhteisen tutkinnon osan *Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen* -osa-alueeseen sovellettaisiin ehdotuksen mukaan 14 § 1 momentin mukaista vaatimusta yleimmästä korkeakoulututkinnosta. Tämä

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lausunto 13.12.2017
OKM/50/010/2017

tarkoittaa kelpoisuusvaatimusten kiristämistä. AMKE ei kannata tehtyä esitystä, vaan näkee, että kelpoisuusasetuksessa tulee huomioida ammattialojen erilaiset tarpeet. AMKE esittää, että kyseisen osa-alueen opettajalta vaadittaisiin muistiossa toisena vaihtoehtona esitellyn mukaisesti soveltuvaa korkeakoulututkintoa 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöksenä.

Mikäli aikuisväestön työkyvyn ylläpitämisen kouluttajalta edellytetään jatkossa ylempää korkeakoulututkintoa, tulee koulutuksen järjestäjän voida valita tehtävään tutkintotason omaavista henkilöistä paras osaaja. Valinta ei tällöin välttämättä kohdistu kelpoiseen liikunnan aineenopettajaan.

Asetuksen valmistelussa olisi pitänyt selkeämmin huomioida, että yliopistoista ei valmistu ammatillisen koulutuksen yhteisten tutkinnon osien opettajia. Viime kädessä koulutuksen järjestäjän tulee voida ratkaista, millaiset vastaavan laajuiset opinnot katsotaan sisältönsä puolesta ko. osa-aluetta vastaaviksi.

Siirtymäsäännökset

AMKE kannattaa esitettyjä siirtymäsäännöksiä edellä esitetyin täydennyksin.

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Petri Lempinen, petri.lempinen@amke.fi p. 040 766 7805

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry on 85 koulutuksen järjestäjän valtakunnallinen etujärjestö. AMKEN jäsenet kouluttavat yli 90 % kaikista ammatillisen koulutuksen opiskelijoista.